

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

**НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
УКРАЇНИ**

**V МІЖНАРОДНА НАУКОВО-
ПРАКТИЧНА
ОНЛАЙН КОНФЕРЕНЦІЯ
«ІННОВАЦІЇ В ОСВІТІ,
НАУЦІ ТА ВИРОБНИЦТВІ»
ПРИСВЯЧЕНУ 100-РІЧЧЮ
ВІД ДНЯ ЗАСНУВАННЯ ВСП
«МУКАЧІВСЬКИЙ ФАХОВИЙ
КОЛЕДЖ НУБІП УКРАЇНИ**

**ВСП «МУКАЧІВСЬКИЙ
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ НУБІП
УКРАЇНИ»**

**V INTERNATIONAL SCIENTIFIC
AND PRACTICAL
ONLINE CONFERENCE
"INNOVATION IN EDUCATION,
SCIENCE AND PRODUCTION".
DEDICATED TO THE 100th
ANNIVERSARY OF THE
ESTABLISHMENT VSP OF
«MUKACHIV PROFESSIONAL
COLLEGE» NUBIP OF UKRAINE**

**САСКАЧЕВАНСЬКОГО
УНІВЕРСИТЕТУ, САСКАТУН,
КАНАДА**

24-26 листопада 2021 року

м. Київ

УДК:631.1

ФУНКЦІЇ СІВОЗМІНИ В ОРГАНІЧНОМУ СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ

Кучер Л.І. кандидат с.-г наук, доцент

Кислий Д.В., ОС «Магістр»

Національний університет біоресурсів і природокористування України

Природно-правильна сівозміна - це такий підбір і чергування культур на полі, який забезпечує виконання двох функцій:

- поживну - забезпечуючи збалансоване внесення азоту та органічної речовини;
- санітарну - перериваючи цикли розвитку патогенів, шкідників і бур'янів.

Відомо, що гній, гноївка і компост є важливими, але вторинними джерелами азоту. Застосовуючи природні (тваринні) добрива, ми можемо лише зменшити до мінімуму його втрати. Кожне поле бобових рослин працює як завод азоту. Цей елемент зв'язують як багаторічні кормові бобові, так і однорічні, але їх продуктивність значно відрізняється.

До групи багаторічних бобових рослин відносять - червону конюшину і гібридну люцерну. На менш родючих ґрунтах дуже важливою культурою є біла конюшина, що вирощується на пасовищах. Порівнюючи вплив на ґрунт багаторічних кормових бобових, їх суміші з травами і однорічними бобовими рослинами слід пам'ятати, що ґрунт без рослинного покриву деградує. Кількість азота, що лишається на 1 га після збирання люпину, гороху становить 50 - 60 кг, кормових (кінських) бобів - 100 кг, червоної конюшини - 120 -150 кг, люцерни – 150- 200 кг, але вони по різному впливають на структуру ґрунту. Люпин та горох мають слабо розвинену кореневу систему і ґрунти після них лишаються ущільнені. Червона конюшина та люцерна сприяє утворенню грудочкуватої структури та після першого зкошування всі однорічні бур'яни знищуються. Чим більше вирощено бобових рослин, тим краще структура ґрунту і тим більше азоту залишається в поживних залишках для рослин, які будуть висівати пізніше.

До групи рослини, що не впливають на вміст гумусу в ґрунті можна віднести деякі олійні культури, такі як ріпак, суріпиця і гірчиця, із зернових- гречка. Рослини, що незначно знижують вміст гумусу в ґрунті -зернові з довгими стеблами. Хоча солону вивозять з поля, вона повертається туди в переробленому вигляді, тобто у вигляді гною з підстилкою. До рослин, що незначно знижує вміст гумусу в ґрунті, відноситься в першу чергу озиме жито. Досить хороші деякі довгостеблові сорти пшениці озимої. Конвенційні фермери неохоче їх обробляють, оскільки довгі стебла легко полягають в умовах інтенсивного підживлення.

Родючості ґрунту загрожує агротехніка за вирощування просапних культур: широкі ряди, пізній посів і пізнє закриття міжрядь. Широки ряди - це означає, що рілля не затінена, вона не захищена від ерозії оброблюваними рослинами. Аналогічні наслідки пізньої сівби: ранньої весни до початку червня поле повністю позбавлене рослинного покриву (картопля) або рослинний покрив дуже погано розвинений (цукровий і кормовий буряк, кукурудза). Ситуацію погіршує обробіток ґрунту в міжряддях для боротьби бур'янами і розбивання кірки. При цьому відбувається розпилення ґрунту і виникає надмірна аерація, що прискорює процес мінералізації гумусу і посилює ерозію.